

Azərbaycan Respublikası Nazirlər
Kabinetinin 1995-ci il 30 mart
tarixli 72 sayılı qərarı ilə təsdiq
edilmişdir.

Ali təhsil müəssisəsi haqqında ƏSASNAMƏ

I BÖLMƏ

Ali təhsil müəssisəsi (ali kollec, institut,
konservatoriya, akademiya, universitet) onun
vəzifələri və strukturu

1. Azərbaycan Respublikasında Dövlət ali təhsil müəssisəsi ali və orta ixtisas təhsili proqramlarını həyata keçirən hüquqi şəxs statusuna malik tədris müəssisəsidir.

2. Ali təhsil müəssisəsi Azərbaycan Respublikasının Təhsil Qanununa, ona müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasında qəbul olunmuş digər qanunvericilik aktlarına, bu əsasnaməyə və özünün Nizamnaməsinə uyğun fəaliyyət göstərir.

Ali təhsil müəssisəsi Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müəyyən etdiyi qaydada yaradılır, qeydiyyatata alınır, yenidən təşkil olunur və ləğv edilir. Təşkilatlar hüquq formasına görə dövlət və qeyri-dövlət ali təhsil müəssisələri yarada bilər. Dövlət orqanları, Azərbaycanın və xaric ölkələrin dövlət və qeyri-dövlət müəssisələri, təşkilatları, cəmiyyətləri, idarələri, habelə Azərbaycan və xarici ölkə vətəndaşları ali təhsil müəssisələrinin təsisçisi ola bilər. Qeyri-dövlət ali təhsil müəssisələri maarifçilik, xeyriyyəçilik niyyəti ilə yaradılır və şəxsi qazanç məqsədi güdmür. Təsisçilərlə təhsil müəssisələri arasında münasibətlər təhsil qanunvericiliyinə müvafiq müqavilələr əsasında qurulur.

3. Ali təhsil müəssisəsi təhsil, tərbiyə, elm və mədəniyyət mərkəzi kimi aşağıdakı vəzifələri yerinə yetirir:

-hər bir çəxsin intellektual, mədəni və mənəvi inkişafı, ali təhsil alma və ixtisasartırma tələblərinin ödənilməsi;

-elmi arşdırmalar aparılması;

-çoxpilləli ali məktəblərdə yüksək ixtisaslı elmi-pedaqoji, elmi kadrlar hazırlanması;

-elmi pedaqoji və elmi kadrların attestasiyasının keçirilməsi;

-ixtisasartırma və kadrların yenidən ixtisaslaşmasının təmin edilməsi;

-mədəni-maarifçilik, nəşiriyat, maliyyə-iqtisadi, təsərrüfat, elmi-istehsalat, təhsil sahəsi ilə bağlı kommersiya fəaliyyətinin və xarici əlaqələrin təmin edilməsi.

4. Ali təhsil müəssisəsinin filialları, fakultetləri, hazırlıq şöbələri, kafedraları, elmi-tədqiqat laboratoriyaları, aspiranturası (yeni strukturlarına keçid müddətində), doktoranturası, əlavə ixtisas təhsili üçün tədris bölmələri, təcrübə təsərrüfatları, tədris teatrları və digər bölmələri ola bilər

Ali təhsil müəssisəsi tərkibində və onun nəzdində bilavasitə profilinə uyğun istehsalat və digər xarakterli (elm, tədris, təlim-tərbiyə və s.) müəssisə, təşkilat və idarələr fəaliyyət göstərə bilər.

5. Ali təhsil müəssisəsinin struktur bölmələrinin (filiallardan başqa) yaradılması, dəyişdirilməsi və ləğv edilməsi ali təhsil müəssisəsinin nizamnaməsinə müvafiq özü tərəfindən aparılır və bu haqda təsisçiyə məlumat verilir.

6. Ali təhsil müəssisəsi nəzdində müxtəlif pillədən olan tədris müəssisələrinin (orta məktəblər, litseylər, peşə litseyləri, texnikumlar, kolleclər və s.) elmi-tədqiqat mərkəzləri və institutların yaradılması, yenidən təşkili və ləğv edilməsi Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş qaydalar əsasən həyata keçirilir. İstehsalat müəssisələrinin, klinikalarının, əczaxanaların

və s. yaradılması yenidən təşkili və ləğv olunması isə müəssisələr haqqında Qanuna müvafiq olaraq həyata keçirilir.

7. Ali təhsil müəssisəsi öz işini müstəqil sürətdə planlaşdırmaq, təlim-tərbiyə, elmi-tədqiqat, metodik, maliyyə-təsərrüfat, iqtisadi-kommersiya müəyyən etmək, müəssisəni kadrlara komplektləşdirmək, o cümlədən başqa dövlətlərin vətəndaşlarını işə qəbul etmək, müəyyən olunmuş əmək haqqı fondu çərçivəsində müəssisənin quruluşu və ştat cədvəlini təsdiq etmək, maliyyələşdirməni müxtəlif növlərindən sərbəst istifadə etmək, tədris-tərbiyə müəssisəsində işə üzərində ictimai nəzarət həyata keçirmək hüququna malikdir.

8. Təhsil müəssisələri öz aralarında sazişlər bağlamaq, elmi, istehsalat və digər müəssisə, təşkilat və idarələrin iştirak etdiyi tədris-tərbiyə komplekslərində birləşmək və tədris elmi-istehsalat birlikləri (assosiasiyaları) yaratmaq, ərazi tədris istehsalat birlikləri və assosiasiyalarına daxil olmaq hüququna malikdirlər. Belə kompleks və birliklərə daxil olan təhsil və digər müəssisələrin funksiyaları, strukturları, hüquqları onların nizamnamələri ilə müəyyən olunur. Hüquqi şəxs statusuna malik tərkibli hissəsi olan təhsil müəssisəsi vahid təhsil müəssisəsi kimi fəaliyyət göstərir.

9. Ali ixtisas təhsilini aşağıdakı təhsil müəssisələri həyata keçirirlər:

- Ali kolleclər, institutlar, konservatoriyalar, akademiya, universitetlər və s.;

- Universitet ali təhsil müəssisəsidir, fəaliyyəti ali təhsil və ondan sonrakı təhsil mərhələsində elmin, texnikanın və mədəniyyətin təbiət, humanitar və başqa istiqamətlərində fundamental elmi tədqiqat işlərinə yönəlir. Universitet təhsilin və mədəniyyətin aparıcı inkişaf mərkəzi olmaqla əhali arasında elmi birliklərin yayılması və mədəni-maarif işlərinin həyata keçirilməsinə kömək edir;

- Akdeimiya ali təhsil müəssisəsidir, fəaliyyəti ali təhsil və ondan sonrakı təhsil mərhələsində elmin, texnikanın və mədəniyyətin əsasən bir sahəsinin inkişafına yönəlir. Akdeimiya öz fəaliyyət dairəsində aparıcı elmi və metodik mərkəzidir. Müəyyən sahə üçün geniş miqyasda yüksək ixtisaslı mütəxəssislər hazırlayır və rəhbər mütəxəssislərin yenidən hazırlanmasını həyata keçirir;

- Institut müstəqil ali təhsil müəssisəsi kimi yaxud universitetin, akademiyanın struktur bölməsi kimi fəaliyyət göstərməklə elmin, texnikanın və mədəniyyətin bir sıra istiqamətləri üzrə təhsil proqramlarını yerinə yetirir və elmi tədqiqatları həyata keçirir;

- Ali kollec müstəqil ali təhsil müəssisəsi kimi tam və yaxud natamam ali təhsil proqramlarını yerinə yetirir;

- Konservatoriya ixtisaslaşmış ali təhsil müəssisəsidir, fəaliyyəti ali təhsil və ondan sonrakı təhsil mərhələsində musiqinin, sənətin və mədəniyyətin inkişaf mərkəzi olmaqla əhali arasında mədəni-maarif işlərinin həyata keçirilməsinə kömək edir.

10. Dövlət ali təhsil müəssisəsinin, rəsm adı onun yaradıldığı və yaxud yenidən təşkil olduğu vaxt verilir və lazım gəldikdə təsisçinin təklifi ilə respublika Nazirlər Kabineti tərəfindən dəyişdirilə bilər.

II BÖLMƏ

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul

11. Dövlət ali təhsil müəssisələrində vətəndaşlar pulsuz təhsil almaq hüququna malikdirlər, həmin tədris müəssisələrində əlavə pullu təhsil qrupları da yaradıla bilər. Qeyri-dövlət ali təhsil müəssisələrində vətəndaşlar ödənişli və dənışsiz təhsil ala bilərlər. Həmin müəssisələrdə ödənişhaqının miqdarı onların rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir.

Azərbaycan Respublikasında ali məktəblərə qəbul dövlət tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada həyata keçirilir.

12. Ali təhsil müəssisəsi dövlət sifarişini, həmçinin ayrı-ayrı müəssisə, təşkilat və vətəndaşların sifarişlərini nəzərə almaqla qəbul planının müəyyənləşdirilməsində iştirak edir.

Müxtariyyət hüququ almış ali məktəblər habelə, qeyri-dövlət ali təhsil müəssisələri dövlət sifarişinə nəzərə alınmaqla, tələbə (bakalavr, magistr) və doktorluq qəbul planını müstəqil müəyyən edir.

13. Ali təhsil müəssisəsinə ümumi orta təhsil (və yaxud orta ixtisas təhsili) olan vətəndaşlar şəxsi ərizələrinə görə və ali ixtisas proqramlarını mənimsəmə bilmək imkanlarını yoxlamaq üçün aparılan qəbul imtahanlarının nəticəsinə görə qəbul olunurlar. Müsəbiqə olan halda ən bacarıqlı və hazırlıqlıların qəbul olunması təmin edilməlidir.

14. Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu qabaqcıl dünya təcrübəsinə əsaslanan “Qəbul qaydaları”na və onların nizamnamələrinə müvafiq olaraq aparılır.

15. Ali məktəb özlərinin müvafiq istiqamət (ixtisas) üzrə təhsil vermək hüququnu sübut edən dövlət sənədi ilə abituriyentləri tanımaq borcludular.

III BÖLMƏ

Ali təhsil müəssisəsinin tədris və elmi fəaliyyəti

16. Ali təhsil müəssisələri kadr potensialı, maddi-texniki bazası və ixtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq birpilləli, ikipilləli və üçpilləli ali məktəb kimi fəaliyyət göstərir.

Ayrı-ayrı pillələrdə təhsil müddəti tədris planı əsasında müəyyənləşdirilir, dövlət ali təhsil müəssisələri üçün Təhsil Nazirliyi və digər adiyatı nazirliklər tərəfindən təsdiq edilir.

Birpilləli ali məktəblərdə (institutlarda, konservatoriyalarda, ali kolleclərdə və s.) müəyyən peşə istiqaməti və ya konkret ixtisaslar üzrə ali təhsilli mütəxəsis hazırlanır, sahə (fakultə) Elmi Şurasının qərarı ilə “bakalavr” ixtisas və elmi dərəcəsi verilir.

İkipilləli ali təhsil müəssisələrinin birinci pilləsini bitirənlər müvafiq dövlət standartlarına uyğun olaraq ümumi ali təhsili başa vurur, sahə (fakultə) Elmi Şurasının qərarı ilə “bakalavr” elmi və ixtisas dərəcəsi alır, əmək fəaliyyətinə başlayır. Ali təhsil müəssisələrinin “bakalavr” pilləsində tələbələr əsas ixtisas fənlərindən, o cümlədən xarici dildən, həmin fənlərin tədrisi başa çatarkən, kafedra qarşısında yekun dövlət imtahanları verirlər. Təhsil müddəti boyunca veriləcək yekun imtahanları və diplom ixtisası tədris planında göstərilir. “Bakalavar” dərəcəsi almış mütəxəsislərin ən istedadlı və ümidverən hissəsi müsəbiqə əsasında magistraturada saxlanılır. Magistratura üçün keçirilən müsəbiqələrdə əvvəllər “bakalavr” dərəcəsi almış məzunlar, birpilləli ali məktəblərin məzunları da iştirak edə bilərlər. Magistraturada dərin ixtisaslaşdırma aparılır, elmi araşdırma bacarığı və vərdişlərin formalaşdırılmasına, xarici dillərin öyrədilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Magistraturanı başa vuranlar müdafiə etdikləri elmi işə görə ixtisaslaşdırılmış Elmi Şurasının qərarı ilə “bakalavr” ixtisas və elmi dərəcəsi alır və ixtisas üzrə fəaliyyətə başlayırlar. “Magistr” dərəcəli mütəxəsislər ali məktəblərin “bakalavr” pilləsində, habelə institutlarda, kolleclərdə, konservatoriyalarda və başqa birpilləli institutlarda, müxtəlif pillədən olan tədris müəssisələrində fəaliyyət göstərə bilərlər.

Kadr potensialı və maddi-texniki bazası imkan verən bəzi universitetlər və akademiya üçpilləli təhsil sistemində keçirlər. Bu cür ali məktəblərdə “magistr” dərəcəsi verilməkdən xüsusi elmi hazırlıq, və konkret elmi nəticə nümayiş etdirmiş məzunlar ixtisaslaşdırılmış Elmi Şuranın qərarı ilə üçüncü pillədə doktoranturada saxlanmağa məsləhət görülür, müvafiq imtahanlar verdikdən sonra doktoranturada araşdırmalarını davam etdirirlər. Ancaq doktoranturanı başa vurub ixtisaslaşmış Elmi Şurada doktorluq dissertasiyası müdafiə etmiş və “doctor” elmi dərəcəsi almış yüksək ixtisaslı mütəxəsislər ali məktəblər “magistratura” pilləsində fəaliyyət göstərə bilərlər. Doktorlar, həmçinin elmi-tədqiqat mərkəzlərində, institutlarında, müxtəlif pillədən olan tədris müəssisələrində və başqa sahələrdə fəaliyyət göstəririlər.

17. Ali ixtisas təhsili sistemində elmi dərəcələr aşağıdakı kimi müəyyən olunur:

- “bakalavr” – birpilləli ali tədris müəssisələrinin, ikipilləli və üçpilləli ali məktəblərin “bakalavr” pilləsinin məzunlarına elmi işinə görə sahə (fakultə) Elmi Şurasının qərarı əsasında verilən birinci elmi dərəcədi; “bakalavr” – həm də ixtisas dərəcəsidir;

- “magistr” – ikipilləli və üçpilləli ali məktəblərin ixtisaslaşdırılmış Elmi Şuraları tərəfindən verilən ikinci elmi dərəcədir; “magistr” – həm də ixtisas dərəcəsidir;
- “doktor” ixtisaslaşdırılmış elmi şuralar tərəfindən verilən üçüncü ən yüksək elmi dərəcədir.

Yeni təhsil strukturlarına müvafiq fəaliyyətə başlayan təhsil sistemində ilk doktoranturalar açılana qədər “elmlər namizədi” elmi dərəcəsi saxlanılır. Yeni doktoranturalar fəaliyyətə başlayarkən elmlər namizədlərinin attestasiyası keçirilir. Attestasiyanın nəticələrinə uyğun olaraq “magistr” və ya “doktor” elmi dərəcəsi verilir.

“Dosent”, “professor”, “baş elmi işçi” və s. elmi adları ali məktəblərin, elmi-tədqiqat institutlarının Elmi Şuraları verir və müəyyən olunmuş qaydada təsdiq olunur. Magistrdən sonra birbaşa doctor elmi dərəcəsinə keçirilməsi ilə əlaqədar olaraq “dosent” və “professor” elmi adlarının verilməsinə tələbkarlıq artırılır. Ali məktəb vəzifələrinə seçkilərdə ancaq doktorlar iştirak edir.

18. Ali təhsil müəssisələrində strukturdan və çoxpilləliliyindən asılı olaraq müxtəlif peşə-ixtisas təhsili, texniki-peşə, orta ixtisas, ali ixtisas təhsili, ali təhsildən sonrakı ixtisas təhsili (stajkeçmə, ordinantura), yeni təhsil strukturlarına keçid müddətində aspirantura, magistratura, doktorantura proqramları, habelə ixtisasartırma və kadrların yenidən hazırlanması həyata keçirilə bilər.

19. Mütəxəssislərin hazırlanması və yenidən hazırlanması istiqamətləri (ixtisasları) ali təhsil müəssisəsinə verilən və təhsil vermək hüququnu sübut edən dövlət sənədi ilə müəyyən edilir və ali təhsil müəssisələrinin nizamnaməsində əks olunur.

20. Ali təhsil müəssisəsi təhsil prosesinin məqsədyönlü təşkili, tədrisin, forma, metod və vasitələrinin seçilməsi yolu ilə təhsil alanlara peşə təhsil proqramlarını mənimsəmələri üçün zəruri şərait yaradır.

21. Fərdi təhsil alanlar üçün baza təhsil proqramlarını, tədris planlarının əvvəlki hazırlıq səviyyələri və bacarıqları nəzərə alınmaqla, ali təhsil müəssisəsi təsisçi ilə birgə hazırlanır və Təhsil Nazirliyinə təqdim edilir.

Tədris proqramını və müvafiq ixtisasa olan tələbləri dəyişmədən fərdi tədris planı (qrafiki) dərin hazırlıqla yanaşı təhsilin qısaldılmış müddətə başa çatdırılmasını da təmin edə bilər.

22. Ali təhsil müəssisələrindən tədris məşğələlərinin (dərsləri) aşağıdakı əsas növləri müəyyənləşdirilir: mühazirə, məşğələ, seminar, praktik məşğələ, laboratoriya işi, müstəqil iş, praktika, kurs layihəsi (iş), diplom layihəsi (iş).

23. Dövlət ali təhsil müəssisələrinin əyani ali təhsil alan tələbə və aspirantları, müəyyən edilmiş qaydada və məbləğdə dövlət təqaüdü və yaxud müəssisələrin, idarələrin, təşkilatların təqaüdünü alırlar. Qeyri-dövlət ali təhsil müəssisələrinin tələbələrinə təqaüd verilə bilər. Təhsildə xüsusi fərqlənən tələbələr üçün hər bir ali məktəbin və ya təsisçinin təyin etdiyi adlı təqaüd verilə bilər.

24. Ali məktəblərin təhsilin humanist xarakterindən, ümumbəşəri dəyərlərdən irəli gələn tərbiyə vəzifələri tələbə və müəllimlərin birgə tədris, elmi- yaradıcı, istehsalat və ictimai fəaliyyəti ilə yerinə yetirilir.

25. Ali təhsil müəssisələri mütəxəssis hazırlanmasının ayrılmaz tərkib hissəsi olan fundamental, metodiki, tətbiqi elmi-tədqiqat işlərini həyata keçirirlər.

26. Ali təhsil müəssisələri özlərinin büdcə və cəlb olunan vəsaitlər hesabına maliyyələşdirilən elmi fəaliyyətini təsdiq olunmuş elmi-texniki proqram və müqavilələrə müvafiq planlaşdırırlar. Təşəbbüslə irəli sürülən axtarışlar isə Elmi Şura tərəfindən təsdiq olunmuş tematik planlara uyğun aparılır.

IV BÖLMƏ

Ali təhsil müəssisələrinin müstəqilliyi

27. Elmi-pedaqoji fəaliyyət iştirakçısının hər birinə vahid dövlət təhsil standartı çərçivəsində təhsil kurslarını, tədris və öyrətmə metodlarını, elmi-tədqiqat məsələlərini və

onların həll vasitələrini seçmək, təhsil prosesini təmin etmək və elmi tədqiqatları aparmaq üçün zəruri informasiyanı sərbəst əldə etmək hüququ verilir.

28.Kadr potensialı, maddi-texniki bazası, tədris-elmi uğuralrı nəzərə alınaraq ali məktəblərə müəyyən olunmuş qayda əsasında muxtariyyat verilə bilər. Muxtariyyat hüququ alınmış ali məktəblər aşağıdakı əlavə hüquqa malikdir:

-Təhsil Nazirliyində və digər adiyatı nazirliklərdə qeydiyyatdan keçirilmiş tədris planlarını yerinə yetirir;

-tədrisin, həmçinin elmi araşdırmaların səmərəli və qabaqcıl metodlarını müstəqil sürətdə tətbiq edir;

-tədrisin planlarında nəzərdə tutulmuş tədris vaxtının 20 faizinə qədərindən sərbəst istifadə edir;

-dövlət standartlarından aşağı olmamaq şərti ilə təhsilin məzmununu müəyyən edir;

-elmi dərəcələr verilir;

- öz elmi adlarını təsis edir və verir;

-təhsil müəssisələrinin yerləşdiyi binaya, maddi-texniki bazaya, torpağa və başqa əmlaka mülkiyyət hüququ əldə edir;

-əsasənəməyə müvafiq olaraq, dövlət təhsil orqanlarına aid olan səlahiyyətləri həyata keçirir;

-özünün ayrı-ayrı səlahiyyətlərini təsisçiyə verə bilər.

29.Ali təhsil müəssisəsi özünün ictimai akkreditasiyası məqsədi ilə, Azərbaycan Respublikasının istənilən təşkilatına və beynəlxalq təşkilatlara müraciət edə bilər.

30.Təsisçi ilə muxtariyyat əldə etmiş ali təhsil müəssisəsi arasındakı münasibətlər müvafiq müqavilələr əsasında qurulur.

31.Muxtariyyat olan ali təhsil müəssisəsi Təhsil Nazirliyi və digər müvafiq nazirliklər tərəfindən yoxlana bilər və qanunvericiliyin və yaxud Nizamnamənin kobud pozulduğu aşkar edilərsə, ali təhsil müəssisəsinin muxtariyyatının tam və ya qismən alınması məsələsi qaldırıla bilər.

V BÖLMƏ

Ali peşə təhsilinin dövlət standartları

32.Dövlət ali təhsil müəssisələrində dünya standartlarına müvafiq olan dövlət təhsil standartları tətbiq edilir.

33.Həmçinin standart aşağıdakıları müəyyənləşdirir:

-ali ixtisas təhsili sənədində əsas anlayışları;

-ali ixtisas təhsilinin strukturu və ali təhsil haqqında sənədləri ;

-ali ixtisas təhsilinin əsas peşə təhsili proqramlarına ümumi tələbatı və onların həyata keçirilməsi şərtlərini;

-ali təhsil müəssisələri tələblərinin dərslərini ümumi normativlərini;

-ali ixtisas təhsilinin məzmununun müəyyən olunmasında ali təhsil müəssisələrinin müstəqilliklərini;

-standartın tələblərinə əməl olunmasına dövlət nəzarətinin qaydalarını;

-ali ixtisas təhsilinin istiqamət və ixtisaslarının siyahısını;

- ali ixtisas təhsili məzunlarına ixtisas və istiqamətlər üzrə bakalavr hazırlığına verilən tələblərin minimum məzmunu və səviyyəsini.

34.Həmin standartın tələblərinə əməl olunması Azərbaycan Respublikasının ərazisində yerləşən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.

35.Ali ixtisas təhsili – orta təhsil və ya orta ixtisas təhsili bazasında dövlət orqanları tərəfindən ali tədris müəssisəsi kimi akkreditasiya keçmiş, tədris müəssisəsində həyata keçirilən, həmin standartın tələblərinə cavab verən və məzunları təhsil sonunda ali ixtisas təhsil haqqında dövlət sənədi alan təhsildir.

36. Ali ixtisas təhsilinin əsas təhsil proqramı göstərilən ali təhsil müəssisəsində tədris təcrübəsi və məzun son ixtisas attestasiyası da daxil olmaqla, təhsilin məzmununu əhatə edən sənəddir.

37. Təhsili normativ – müddəti orta təhsil bazasında standartla müəyyənləşdirilmiş ali peşə təhsilinin əsas ixtisas proqramlarının əyani təhsil formasında mənimsənilməsinin müddətidir.

38. Ali ixtisas təhsilini strukturu – ali peşə təhsilinin pillələrini xarakterizə edən müxtəlif təyinatlı və normativ vaxt üzrə tədris olunan əsas peşə təhsili proqramları toplusunu təşkil edir.

39. Ali məktəblərdə təhsil proqramları aşağıdakı formalarda həyata keçirilir: əyani (gündüz), axşam, qiyabi, həmin formaların birləşdirilməsi və eksternat. Əyani (gündüz) təhsil aparıcı rol oynayır.

40. Hər hansı bir formada mütəxəssis hazırlığı üzrə ixtisasların siyahısı Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilir.

41. Eksternat yolu ilə təhsil alan şəxs cari və yekun attestasiyasından keçirdikdən sonra dövlət ali təhsil müəssisəsinin diplomunu ala bilər.

42. Ali təhsil müəssisəsi öz məzunlarına ali təhsil haqqında diplom verir. Diploma əlavədə tədris edilmiş bütün fənlərin siyahısı, onların tədris etdiyi saatların miqdarı və uyğun imtahanlardan alınmış qiymətlər göstərilir. Tədris planındakı bütün fənlərdən qiymətlərin ən azı 75%-i “əla”, qalanları isə yalnız “yaxşı” olan, dövlət imtahanı və buraxılış işinin müdafiəsindən “əla” qiymət alan məzunlar fərqlənmə diplomu alırlar.

43. Təhsil alanların bilik, bacarıq və vərdişləri aşağıdakı qiymətlərlə müəyyən edilir: “əla”, “yaxşı”, “kafi”, “qeyri-kafi”, “məqbul”, “qeyri-məqbul”.

Qiymətlər imtahan və yoxlama vaxtı yazılır.

44. Ali təhsil müəssisəsində ali ixtisas təhsilinin birinci pilləsi istiqamətlər və ya istiqamətlərə daxil olan ixtisaslar üzrə bakalavr hazırlığını təmin edən əsas peşə təhsili proqramları əsasında həyata keçirilir.

45. Bakalavr hazırlığının əsas peşə proqramlarına ümumi humanitar, sosial-iqtisadi, təbiət elmləri, peşəyönümü fənləri ilə yanaşı ixtisaslar üzrə peşə hazırlığı elmi, texniki və mədəni sahəsini geniş əhatə edən fənlərin tədrisi daxildir.

Normativ tədris müddəti 3,5-4 il müəyyən olunur.

Həmin proqramların yerinə yetirilməsi nəticəsində tələbəyə hazırladığı ixtisas və istiqamətin adı, elmi dərəcəsi qeyd olunan diploma təsdiq olunmuş “Bakalavr” elmi və ixtisas dərəcəsi verilir.

46. Magistratura hazırlığında dərin ixtisaslaşdırılma aparılır, elmi araşdırma bacarıqları və vərdişləri formalaşdırılır, xarici dillərin öyrənilməsinə xüsusi diqqət yetirilir.

Normativ tədris müddəti 2-3 il nəzərdə tutulur.

Həmin proqramların yerinə yetirilməsi nəticəsində tələbəyə hazırladığı ixtisasın adı, elmi dərəcəsi qeyd olunan diploma təsdiq olunmuş “magistr” elmi və ixtisas dərəcəsi verilir.

47. Ali ixtisas təhsilinin istiqamət, ixtisas və ixtisaslaşma üzrə normativ müddətini tədris planlarına uyğun olaraq Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və aidiyyəti nazirliklər müəyyən edir.

48. Ali təhsil müəssisələri məzunlara həmin təhsil müəssisəsini bitirmələri, aldıkları ixtisas və onun dərəcəsi barədə vahid formada dövlət sənədi verir. Təhsil sənədi müvafiq əmək fəaliyyətinə başlamaq və növbəti pillədə təhsil almaq üçün əsas sənəddir. Təhsil sənədinin nümunəsini Nazirlər Kabineti təsdiq edir. Sənədin blankı təhsil müəssisəsini bitirmiş məzunların sayına müvafiq olaraq, Təhsil Nazirliyi tərəfindən verilir.

49. Peşə ixtisas təhsili proqramları üzrə təhsil fasiləsiz və ya pillə-pillə həyata keçirilə bilər.

50. Ali ixtisas təhsilinin əsas peşə təhsil proqramlarına aşağıdakı məcburi fənlər bloku daxil olunur:

-humanitar və sosial-iqtisadi fənlər bloku;

-təbiət və ya fundamental elmlər bloku;

- istiqa m t və ya ixtisasın ümumi peşə hazırlıęı fənlər bloku;
- ixtisas fənləri bloku;
- xüsusi fənlər bloku.

51. Ali ixtisas təhsilinin əsas peşə təhsil proqramlarına məcburi daxil olmuş fənlərlə yanşı tələbənin seçdiyi fənlər v  fakutativ kurslarda daxil olur.

52. Məzunların yekun dövlət ixtisas attestasiyası dövlət imtahanı, diplom layihəsi, diplom və ya buraxılış i i formasında həyata keçirilir. Tələbələr əsas ixtisas fənlərindən, o cümlədən xarici dildən həmin fənlərin tədrisi başa çatarkən kafedra qarşısında yekun dövlət imtahanı verirlər.

Dövlət imtahanlarının aparılması qaydaları Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş xüsusi  sasnam  ilə müəyyən olunur.

53. Təhsil alanın bunan əvvəlki təhsili (ali və ya orta ixtisas) nəzərə alınmaqla, normativ təhsil müddətinin qısaldılmasına icazə verilir.

54. Növbəti pillədə təhsili davam etdirmək və ya bir əsas peşə təhsili proqramına digərinə keçmək  rtl ri Az rbayacan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilir. Bu zaman digər ali məktəb məzunlarının (tələbələrinin) növbəti pilləsinə qəbulu və ya k  z rlm sin   rait yardılır.

55. Tələbənin tədris yükünün maksimum həcmi auditoriya v  auditoriyadankənar tədris işləri də nəzərə alınmaqla h fd d  54 saatdır.

56.  yani təhsil formasında məcburi auditoriya m   l l rinin maksimum həcmi ali peşə təhsilinin konkret istiqamət v  ixtisasları üzrə ümumi tələblərlə məhdudlaşdırılır.

57. Axşam təhsili formasında müəllimə m   l l rinin həcmi 16 saatdan çox olmamalıdır.

58. Qiyabi təhsil formsında hər tələbəyə müəllimə m   l l rinin həcmi il ərzində 160 saatdan az olmamalıdır.

59. Tədris ili ərzində tətil müddətini ümumi miqdarı 7-10 həftə, o cümlədən qış vaxtı ən azı 2 həftə olmalıdır.

Tədris ili cari ilin 1 sentyabrdan ba lanır v  ixtisasın tədris planına uyęun olaraq başa çatır.

60. Bir akademik saat 45 dəqiqədə müəyyən olunur.

61. Ali təhsil müəssisələri müvafiq standartlar auyęun tədris planlarını müstəqil yerinə yetirir. Onlar tədrisin v  h m ninin elmi araşdırmaların səmərəli və qabaqcıl metodlarını müstəqil surətdə təbiiq edirlər. Tədris planında nəzərdə tutulan tədris vaxtının 20 faizinə qədərindən sərbəst istifadə edirlər.

62. Həmin standartların t l b rin  əməl olunmasına dövlət nəzarətinin təşkili Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilir.

63. Ali baza təhsili istiqamətlərinin v  ixtisaslarının siyahısı Təhsil Nazirliyi tərəfindən tərtib olunur, müvafiq nazirli, idarə və təşkilatlarla razılaşdırılaraq Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilir.

64. Ali baza ixtisas təhsili istiqamətləri və ixtisaslar üzrə bakalvr hazırlıęına verilən zəruri tələblərin minimum məzmunu və səviyyəsi müvafiq dövlət təhsil standartları ilə müəyyən edilir.

VI BÖLMƏ

Ali təhsil müəssisəsinin idarə olunması

65. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti v  Təhsil Nazirliyi ali təhsil sistemini idarə edən başlıca subyektlərdir. Yerli dövlət idarə orqanları  z səlahiyyətləri  r iv sində ərazilərində yerl  n ali təhsil müəssisələrinin maddi-texniki bazasını m hk ml ndirm kd , təsərrüfat təchizatını təmin etməkdə iştirak edə bilər.

Yerli dövlət idarə orqanları ali təhsil müəssisələrinin idarə olunması ilə əlaqədar məsələlərə müdaxilə etmirlər.

66.Dövlət ali təhsil müəssisələri təhsil qanunverciliyinə, xüsusi normativ aktlar və bu Əsasnaməyə müvafiq olan nizamnamə əsasında idarə olunur.

Qeyri-dövlət ali məktəblərinin idarə olunması respublikanın təhsil qanunvericiliyinə, müəssisə haqqında qanuna, xüsusi normativ aktlara və bu əsasnaməyə müvafiq nizamnamə əsasında həyata keçirilir. Bu ali məktəblərin təsisçiləri təhsilin dövlət standartlarına müvafiq qurulmasına məsuliyyət daşıyırlar. Ali məktəbin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilən gəlirdən təhsil müəssisəsinin daha da inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə istifadə olunur, təhsilin maddi-texniki bazası genişləndirilir və müasirləşdirilir, təlim stimullaşdırılır, təkmilləşdirilir, elmi araşdırmalar, təhsil alanları və müəllimlərin sosial-iqtisadi mənafeləri daha dolğun təmin edilir, ali məktəblərin xarici ölkələrlə əlaqələri genişləndirilir. Əldə olunan gəlirdən şəxsi qazanc məqsədi ilə istifadə olunmasına icazə verilmir.

67.Ali təhsil müəssisəsinin Nizamnaməsi onun ali orqanında (Elmi Şurasında) qəbul olunur və təsisçi tərəfindən təsdiq edildikdən sonra Təhsil Nazirliyində qeydiyyatla alınır.

68.Ali təhsil müəssisəsinə ümumi rəhbərliyi həmin müəssisənin rektorunun sədr olduğu və müəyyən olunmuş qaydada yaradılmış seçkili orqan – Elmi Şura həyata keçirir. Elmi Şuranın tərkibinin seçilmə qaydası, onun hüquq və vəzifələri Təhsil Nazirliyi tərəfindən dövlət ali təhsil müəssisələri üçün təsdiq edilmiş vahid Əsasnamədə müəyyən olunur.

69.Ali təhsil müəssisəsinin fəaliyyətinə bilavasitə rəhbərlik rektor (prezident) tərəfindən edilir. Rektor (prezident) Təhsil Nazirliyinin təsdiq etdiyi nümunəvi qaydaları özündə əks etdirən ali təhsil müəssisəsinin nizamnaməsinə müvafiq olaraq 5 il müddətinə (iki müddətdən artıq olmayaraq) seçilir və özünü doğrultmadığı halda geri çağırılır.

Rektorla müəssisənin Elmi Şurası arasında səlahiyyətlərin bölünməsi Elmi Şuralar haqqında Əsasnamə və ali təhsil müəssisəsinin Nizamnaməsi ilə müəyyən olunur.

Rektor öz səlahiyyətlərinin bəzilərinin icrasını prorektorlarla və ali məktəbin digər rəhbər işçilərinə verə bilər. O, özünün bu haqda qərarını əmrlə rəsmiləşdirir, müəssisənin Elmi Şurasında elan edir və təsisçiyə bildirir.

70.Fakultəyə mövcud qaydada elmi dərəcəsi və elmi adı,kifayət qədər elmi-pedaqoji staj və səriştəsi, yüksək səviyyəli elmi nailiyyəti, göstəriciləri olan və həmin fakultədə hazırlanan ixtisaslar (və ya ixtisas) sahəsində mütəxəssis sayılan əməkdaşlar sırasından seçilmiş dekan başçılıq edir.

71.Kafedraya Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada seçilmiş və ya təyin olunmuş müdir başçılıq edir. Kafedranın işi Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq olunmuş Əsasnamə və ali məktəbin Nizamnaməsinin müvafiq tələbləri əsasında qurulur.

VII BÖLMƏ

Ali təhsil müəssisəsinin tələbləri, dinləyiciləri və işçiləri

72.Qəbul imtahanlarında uğur qazanmış, müsabiqədən keçmiş və ali təhsil müəssisəsinin rektorunun əmri ilə təhsilə başlayan şəxs tələbə adlanır. Tələbəyə tələbə bileti və qiymət kitabçası verilir.

73.Ali təhsil müəssisəsinin tələbəsi nəzərdə tutulmuş qaydada təlimin profili və formasını,fərdi proqram və auditoriyadan kənar məşğuliyyəti seçmək, təlim-tərbiyyə müəssisəsinin tədris, istehsalat, elmi, mədəni, məişət, idm, peşə, sağlamlıq bazasından və informasiyadan sərbəst istifadə etmək, elmi fəaliyyətin bütün növ və sahələrində iştirak etmək, peşəsi və ixtisası üzrə təhsilini davam etdirmək,təhsilin təşkili, idarə olunma və təkmilləşdirilməsində iştirak etmək, öz fəaliyyət birliklərində iştirak etmək, sağlamlıq üçün təhlükəsiz və zərərsiz təlim və işlərlə təmin olunmaq və təhsili müvəqqəti dayandırmaq,müəssisənin səhiyyə və sağlamlıq xidmətindən istifadə etmək, istismar, fiziki və psixi zorakılığın bütün növlərindən, hüquqa zidd, insan ləyaqətini və şərəfini alçaldan hərəkətlərdən müdafiə olunmaq hüququna malikdirlər.

74.Ali təhsil müəssisəsinin tələbələri öz biliklərini daim artırmağa və dərinləşdirməyə, praktik bacarıq əldə etməyə, peşə ixtisas hazırlığını təkmilləşdirməyə və durmadan

genişləndirməyə borcludurlar. Onlar təhsil müəssisəsinin Nizamnaməsinə və daxili qaydalarına əməl etməli, təhsil qanunvericiliyinə, əxlaq və etika normalarına, təlim-tərbiyə prosesi ilə bağlı birgə yaşayış qaydalarına riayət etməlidirlər.

75. Ali təhsil müəssisəsinin tələbələri təhsil tələblərini yerinə yetirməyə borcludurlar, onlar Nizamnamə tələblərini yerinə yetirməli və daxili qayda-qanuna riayət etməlidirlər. Ali təhsil müəssisəsində təhsil qanunvericiliyini pozanlar qanunla müəyyən olunmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyi və müəssisə Nizamnaməsi tələblərinin icra edilməsinə bilavasitə nəzarəti səlahiyyəti çərçivəsində Təhsil Nazirliyi həyata keçirir.

76. Tədris planlarını yerinə yetirmədikdə, təhsil haqqında Qanunu, əsasnaməni və oxuduğu ali təhsil müəssisəsinin nizamnaməsində nəzərdə tutulan qaydaları pozduqda, tələbələrə xəbərdarlıq, töhmət, şiddətli töhmət, məktəbdən xaric olunma kimi intizam təsir ölçüləri tətbiq edilə bilər.

77. Ali təhsil müəssisələrinin hazırlıq şöbələrində, ixtisasartırma fakültələrində təhsil alan şəxslər dinləyici adlanırlar. Dinləyicilər tələbələrə şamil olan bu Əsasnamədə nəzərdə tutulan hüquqlara malikdirlər.

78. Ali təhsil müəssisələrində pedaqoji işçilər, elmi işçilər, mühəndis-texniklər, inzibati işçilər, istehsalat işçiləri, köməkçi personal və digər vəzifələr nəzərdə tutulur. Ali təhsil müəssisələrində professor-müəllim vəzifələrinin tutulması və attestasiyası Təhsil Nazirliyi tərəfindən qəbul olunmuş müvafiq Əsasnaməyə uyğun aparılır.

79. Ali təhsil müəssisəsinin işçiləri aşağıdakı hüquqlara malikdirlər: peşə şərəfi və ləyaqətini müdafiə etmək; normal iş şəraiti yaradılmasını tələb etmək; təlimin forması, metod və vasitələrini seçməkdə, pedaqoji təşəbbüskarlıqda sərbəstlik; fərdi pedaqoji fəaliyyət azdlığı; müəssisənin Nizamnaməsinə uyğun olaraq təhsilin idarə olunmasında iştirak etmək; rəhbər vəzifəyə seçmək və seçilmək; ixtisasını artırmaq və yenidən ixtisaslaşmaq; mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq, uzadılmış pullu məzuniyyətə çıxmaq, qanunvericilik yolu ilə müəyyən edilmiş güzəşt və imtiyazlardan istifadə etmək.

80. Ali təhsil müəssisələrinin pedaqoji işçilərinin vəzifələrinə aşağıdakılar daxildir: dövlət təhsil siyasətini yerinə etirmək; tərbiiyə və təhsil alanların tədris və elmi araşdırma proqramlarını dövlət standartları səviyyəsində mənimsəmələri üçün zəruri şərait yaratmaq; əməyi və şəxsi nümunəsi ilə milli zəminə və ümumibəşşər sərvətlərinə, bütün insanlıq üçün qiymətli olan mənəvi dəyərlərə - həqiqətə, ədalətə, sədaqətə, vətən pərvərliyə, humanizmə, rəhmətliyə, əməksevərliyə, demokratiyaya, prinsipliliyə və başqa keyfiyyətlərə hörmət və məhəbbət aşılamaq; Azərbaycanın və Azərbaycan xalqının tarixinə, milli, mədəni dəyərlərinə dərin hörmət hissi yaratmaq; pedaqoji etikaya, əxlaqa riayət etmək; tələbənin ləyaqətinə, şərəfinə hörmət bəsləmək; müntəzəm olaraq peşə-ixtisas səviyyəsini, praktiki hazırlığını, pedaqoji ustalığını, ümumi mədəniyyətini yüksəltmək, əlavə məşğələlər və sinifdən kənar tədbirlər keçirmək.

81. Ali məktəb müəllimlərinin və elmi işçilərinin tədris və elm prosesinin yüksək səviyyəsini təmin edən və özlərinin fərdi xüsusiyyətinə daha yaxından cavab verən tədris və elmi-tədqiqat metod və vasitələrini seçmək hüququ vardır. Onların tələbələrdə müstəqillik, təşəbbüskarlıq, yaradıcılıq inkişaf etdirməli, ali məktəbin nizamnaməsinə riayət etməlidirlər.

82. Ali məktəb işçiləri təlim-tərbiyə sahəsində uğurlarına görə dövlət mükafatları, fərdi adlar, orden və medallar, döş nişanları, fəxri fərmanlar, pul mükafatları və s. ilə mənəvi və maddi cəhətdən həvəsləndirilirlər. Bu zaman təlim-tərbiyə sahəsindəkinailiyyətlərlə yanaşı ictimai rəy də nəzərə alınır. Pedaqoji işçilərə fəxri adlar verilməsi və onların mükafatlandırılması xüsusi Əsasnaməyə müvafiq olaraq tənzimlənir.

83. Ali məktəblərdə həmkarlar və digər ictimai təşkilatlar yaradıla bilər.

Ali məktəblərdə siyasi partiya və ictimai siyasi strukturların yaradılmasına və fəaliyyətinə icazə verilmir.

VIII BÖLMƏ

Elmi pedaqoji kadrların hazırlanması və ixtisasının artırılması

84.Mütəxəsis və elmi-pedaqoji kadrların hazırlanması kadr potensialı, maddi texniki bazası və ixtisasının xüsusiyyətindən asılı olaraq birpilləli, ikipilləli və üçpilləli ali təhsil müəssisələrində həyata keçirilir.

Həmin ali məktəblərdə müvafiq olaraq bakalavr, magistr, doktor dərəcəsi və dosent, professor, baş elmi işçi və başqa elmi adlar verilir.

Yeni təhsil strukturlarına keçid müddətində elmi-pedaqoji kadrların hazırlanması ali təhsil müəssisələrinin və elmi-tədqiqat mərkəzlərinin aspiranturaları vasitəsi ilə, eləcə də ali məktəblərdə dissertantların havalə edilməsi müəllimlərin doktor dissertasiyalarını hazırlamaq üçün elmi vəzifələr keçirilməsi, yaradıcı məzuniyyətlərin verilməsi yolu ilə həyata keçirilir.

85.Elmi-pedaqoji və elmi kadrların hazırlanması Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş Əsasnaməyə müvafiq həyata keçirilir.

86.Dövlət ali təhsil müəssisələrinin elmi təşkilatlarının müəllim və elmi işçilərinin ixtisaslarının artırılmasına dövlət zəruri budcə vəsaitiayırmaqla təminat verir. Qeyri-dövlət ali məktəblərində isə bu iş müvafiq təhsil müəssisəsinin və təsisçinin vəsaiti hesabına həyata keçirilir.

87.Ali məktəb müəllimlərinin və elmi işçilərinin öz ixtisaslarının ixtisasartırma və kadrların yenidən hazırlanması institutlarında, ali məktəblərin müvafiq fakültələrində, iri stehsal müəssisələri yanında fəaliyyət göstərən müvafiq kurslarda, təhsil orqanlarından icazəsi olan başqa tədris müəssisələrində təsdiq olunmuş fərdi planların yerinə yetirilməsi yolu ilə artırılabilir.

88.Pedaqoji və elmi işçilərin ixtisaslarının artırılması bu işdə marağı olan vətəndaşların və təşkilatların vəsaiti hesabına ali məktəblə əvvəlcədən bağlanmış müqavilələrə görə aparıla bilər.

89.Ali təhsil müəssisəsində təhsil qanunvericiliyinin icrasına və təhsilin dövlət standartına riayət edilməsinə, təhsil müəssisələrinin və orqanların normal fəaliyyətinin təmin olunmasına, elmi-pedaqoji kadrların attestasiyasının keçirilməsinə baza təhsil planlarının, proqramlarının, dərsliklərin, dərs vəsaitinin və tədris metodiki materialların hazırlanmasına Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi nəzarət edir.

90.Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinə müəssisə Nizamnaməsi tələbərinin icra edilməsi, təhsil maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinə bilavasitə nəzarəti öz səlahiyyəti çərçivəsində Təhsil Nazirliyi və təsisçi həyata keçirir.

IX BÖLMƏ

Ali təhsil sistemini müəssisələrinin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti və maddi -texniki bazası

91.Dövlət ali təhsil müəssisələrinin maliyyələşdirilməsinin əsas mənbəyi büdcə vəsaitidir.

Ali təhsil maliyyələşdirilməsi üçün əlavə mənbələr: nazirliklər, müəssisələr, idarə və təşkilatların, habelə ayrı-ayrı vətəndaşların müqavilə əsasında kadr hazırlığı, ixtisasartırma və yenidən kadr hazırlığı üçün ayırdıqları vəsait; ali məktəbin müxtəlif növ fəaliyyəti (tədris, elmi-istehsalat və s.) və xidmətlər müqabilində əldə etdikləri gəlir; dövlət və qeyri-dövlət müəssisələri, təşkilatları, cəmiyyətləri, idarələri, habelə Azərbaycanın və xarici ölkələrin vətəndaşlarının könüllü ayırmaları hesabına əldə olunan vəsait.

Qeyri-dövlət ali məktəbləri öz vəsaitləri hesabına maliyyələşdirilir.

92.Təhsil üçün ayrılmış büdcə vəsaiti və təlim-tərbiyə müəssisələrinə müxtəlif mənbələrdən taplanmış vəsaitlər toxunulmazdır.

93.Ali təhsil müəssisəsinin maddi-texniki bazasını binalar, tədris-kliniki bazalar, əczaxanalar, torpaq sahələri, maşın və avadanlıq, müxtəlif qurğular və laboratoriyalar, tədris-təsərrüfat, nəqliyyat növləri və başqa qiymətlimaddi-texniki təhcizat vasitələri təşkil edir.

94.Ali təhsil müəssisəsi nazirliklər, idarə və təşkilatlar tərəfindən tədris elmi- istehsal xidmətləri və kadr hazırlığı müqabilində verilmiş müxtəlif maşın və avadanlıq, nəqliyyat vasitələri torpaq sahələri və s. qəbuletmək hüququna malikdir.

95.Dövlət ali təhsil müəssisəsi işçilərinin əmək haqqının minimum miqdarı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə təmin edilir.

Qeyri-dövlət ali təhsil müəssisələrində əmək haqqı dövlətin təyin etdiyi minimumdan az olmamaqla tədris müəssisəsinin müəyyən etdiyi qaydada ödənilir.

X BÖLMƏ

Ali təhsil müəssisəsinin beynəlxalq fəaliyyəti

96.Ali təhsil müəssisələrinin xarici əlaqələri və beynəlxalq əməkdaşlığı Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyi əsasında həyata keçirilir.

97.Ali təhsil müəssisələri xarici ölkələrin müvafiq tədris müəssisələri və təşkilatları ilə birbaşa müqavilələr, sazişlər bağlamaq hüququna malikdirlər.

98.Ali təhsil müəssisələri xarici ölkələrin təhsil müəssisələr, təşkilatları və qurumları ilə, habelə beynəlxalq təşkilat və müəssisələrlə müstəqil sürətdə birbaşa əlaqəyə girmək, təcrübə və kadr hazırlığı mübadiləsi aparmaq, birgə proqramlar həyata keçirmək, beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etmək və əməkdaşlığın başqa formalarını həyata keçirmək hüququna malikdirlər.

99.Xarici ölkə vətəndaşlarının və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan ali təhsil müəssisələrində təhsil almaları, ixtisas artırmaları dövlətlərarası razılaşmalar, Təhsil Nazirliyi ilə xarici ölkələrin müvafiq orqanları arasındakı razılaşmalar, habelə ali təhsil müəssisəsinin xarici təhsil müəssisələri, təşkilatları ilə bağlanan müqavilələr və fərdi müqavilələr əsasında həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikasında təhsil aln əcnəbi təhsil sahəsində hüquq və vəzifələri Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının hüquq və vəzifələri ilə eynidir.

XI BÖLMƏ

Hesabat və uçot

100. Ali təhsil müəssisəsi öz işinin nəticələrinin cari və mühasibat uçotunu həyata keçirir, qəbul olunmuş formada statistik və mühasibat uçotunu aparır, təsisçiyə və ictimaiyyətə vəsaitin daxil olması və xərclənməsi haqqında illik hesabat təqdim edir.